

Emancipatie

INTRODUCTIE

Ik vraag geen gunst voor mijn sekse. Het enige wat ik van mijn broeders vraag is dat zij hun voeten van onze nekken halen.
Sarah Moore Grimké, 1838

Arbeidsrecht, sociaal grondrecht, kiesrecht en stemrecht. In de recente geschiedenis hebben zich in Nederland op het gebied van de wetgeving veel veranderingen voorgedaan. Eind 20e eeuw werd er werk gemaakt van gelijke kansen op de arbeidsmarkt. Door het positieve discriminatiebeleid bij sollicitatieprocedures gingen deuren open voor vrouwen en door aanpassing van wetten werden vrijheden voor vrouwen vergroot. Over de vraag of dit discriminatiebeleid zo positief is, verschillen de meningen. Ruth Bader Ginsburg (1933-2020), een rechter van het Hoogerechtshof van de VS, zei dat

speciale privileges voor vrouwen werken uiteindelijk in hun nadeel werken. Als voorbeeld noemde zij de rechterlijke uitspraak met betrekking tot abortus van Roe versus Wade, waarmee het Hoogerechtshof in 1973 abortus legaliseerde. Het Hof liep te ver uit voor de troepen in de verandering die het verordonneerde. Dit heeft ertoe geleid dat abortus in de VS nooit compleet is geaccepteerd en is uitgegroeid tot een permanente politieke 'splitszwam'. Hiermee bedoelde Ginsberg dat emancipatie vanuit de gemeenschap moet komen en niet van bovenaf opgelegd dient te worden. Toch is het belangrijk dat emancipatie door overheidsbeleid wordt gesteund en in de wetgeving wordt opgenomen.

Nederland staat op de 38ste plaats van de wereldeconomische ranglijst (WFE).

Veel vrouwen met kinderen werken in deeltijd en veel huishoudelijke taken worden nog steeds door vrouwen gedaan. Op het gebied van economische participatie en mogelijkheden staan vrouwen op de 78ste plaats en op het gebied van politieke empowerment op de 40ste plaats, terwijl het onderwijsniveau onder Nederlandse vrouwen gemiddeld redelijk hoog is, namelijk op de 20ste plaats (WFE). Het idee dat emancipatie zijn vruchten afwerpt zorgt er juist voor dat gelijkheid achterblijft. Emancipatie vraagt een voortdurende alertheid op ongelijkheid en ongelijke behandeling. Als we het idee hebben dat er gelijkheid is, zal het idee van ongelijkheid naar de achtergrond verdwijnen.

Nederland geëmancipeerd?

Emancipatie en feminisme worden vaak op één hoop gegooid. Toch gaat het bij emancipatie niet alleen om gelijkheid en gelijke behandeling van mannen en vrouwen, het terrein van emancipatie is veel breder. Een voorbeeld is de studiebeurs die in 1815 werd ingevoerd. In de 19e eeuw kon de beurs alleen worden aangevraagd door jongeren van de verarmde elite. Een beurs voor de verarmde elite is niet echt een voorbeeld van emancipatie, maar dit veranderde na WOII en met name vanaf 1986. Vanaf 1986 kon elke student een beurs

krijgen waarmee studenten financieel onafhankelijk van hun ouders konden worden. Helaas heeft de invoering van de basisbeurs dit weer tenietgedaan. Een goed emancipatiebeleid blijft noodzakelijk en niet alleen op het gebied van gelijke rechten voor vrouwen en studerende. Ook op het gebied van leeftijd, opleidingsniveau, werk, diversiteit en dergelijken valt nog veel te doen. Emancipatie vraagt een cultuurverandering: weet jij welke en heb jij hier ideeën voor?

OPDRACHT NEDERLAND GEËMANCEPEERD?

Met je subgroep ga je reportage over emancipatie maken. Je maakt een film- of fotoreportage. Bij de fotoreportage schrijf je een artikel, dit kan in de vorm van een verhaal of interview zijn.

LEERDOELEN

- De student kan omschrijven wat emancipatie inhoudt.
- De student herkent gebieden van emancipatie in de eigen leefomgeving.
- De student kan ideeën/verbeterpunten voor emancipatie benoemen en aangeven wat hiervoor nodig is.

KLASSIKAAL

Klassikale brainstorm over emancipatie.

OPDRACHT SUBGROEP

De docent verdeelt de groep in subgroepen en het nummer (1, 2 of 3) dat de subgroep krijgt is het uitgangspunt voor de reportage.

1. Emancipatie in Nederland is geslaagd.
2. Emancipatie in Nederland kan beter.
3. Emancipatie in Nederland heeft gefaald.

Met je subgroep neem je een onderwerp uit de klassikale brainstormsessie waarmee jullie een reportage met jullie uitgangspunt gaan maken.

- Kies een onderwerp.

Individueel

- Observeer vanuit jullie onderwerp je leefomgeving en noteer wat je ziet, hoort, proeft en ruikt.
- Geef je eigen interpretaties en emoties bij jouw observaties.

Subgroep

- Maak met jouw subgroep een mindmap met de focus op jullie onderwerp, uitgangspunt en de eigen observaties.

- Bedenk welke vragen naar aanleiding van de mindmap gesteld kunnen worden.

- Interview, fotografeer en film.

Aandachtspunten bij interview:

- Wees open en eerlijk wat jullie doen en zeg ook wat je doet met het interview
- Bedenk waarom je bepaalde mensen wilt interviewen.
- Ethiek: wat neem je wel en niet op in je reportage?
- Bedenk een pakkende titel voor je reportage.

KLASSIKAAL

Presentatie en klassikale nabespreking van de opdracht.

- Welke invloed heeft het uitgangspunt op de reportage gehad?
- Hoe neutraal waren jullie bij de uitvoering van de opdracht?
- Hoe was het om zo samen te werken, hoe hebben jullie het ervaren?
- Wat hebben jullie van deze opdracht geleerd?
- Wat zou je in je omgeving met betrekking tot emancipatie willen veranderen?

- Wat is een eerste stap om verandering te realiseren? Wat is hiervoor nodig?

BRONNEN

Sarah Moore Grimké: Letters on the Equality of the Sexes, and the Condition of Woman.
<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/09/19/popidool-voor-progressieven-a4012783>
<http://reports.weforum.org/global-gender-gap-report-2020/the-global-gender-gap-index-2020/results-and-analysis/>
<https://historiek.net/emancipatiebeweging-emancipatie/76105/>
<https://historiek.net/studiebeurzen-aanvankelijk-alleen-voor-verarmde-elite/46061/>